

Smjernice za početak nastavne godine 2021./2022. vezane uz provjeru odgojno-obrazovnih ishoda

PRIHVAT UČENIKA

S obzirom na nedostatak sustavnog pohađanja i ritma nastave u učionici te bliske interakcije s odgojno-obrazovnim radnicima i drugim učenicima u prethodnom razdoblju, savjetuje se organiziranje aktivnosti za prihvata učenika u kojima će se potaknuti pozitivne emocije i interes za učenje.

U prvim danima nastave predlaže se planiranje i organiziranje radioničkih oblika rada s ciljem poticanja i jačanja razredne kohezije te prijateljskih odnosa. Važno je učenike poticati na izražavanje misli i osjećaja te jačanje otpornosti na svakodnevne stresne situacije.

U obzir treba uzeti i karakteristike pojedinih vrsta škola i programa obrazovanja, vodeći pritom računa i o različitim potrebama i mogućnostima učenika.

RAZREDNO OZRAČJE I KOMUNIKACIJA

Na početku nove nastavne godine važno je osigurati ugodno razredno ozračje u kojemu odgojno-obrazovni radnik ima podržavajući odnos s učenicima što će potaknuti pozitivan stav prema školi i radu na nastavi.

Uspostavljanjem zadovoljavajuće komunikacije s učenicima dobit će se povratna informacija važna za organizaciju daljnjeg rada, a učitelj/nastavnik spoznat će i učinkovitost svojih strategija poučavanja te ih prilagoditi potrebama svojih učenika. To će pomoći uspješnom upravljanju razrednim odjelom i kvalitetnim odnosima.

Važno je poticati razvoj samopouzdanja na konkretnim životnim situacijama. Poticanjem i podupiranjem učeničkog samopouzdanja, ali i samopoštovanja, učenici će se lakše nositi s rizičnim situacijama i prihvaćati promjene i izazove. Također, važno je i dalje razvijati vrijednosti i kompetencije koje su došle do izražaja i u trenutačnoj situaciji – solidarnost, razvoj socijalno-emocionalnih vještina, briga o vlastitom zdravlju i zdravlju drugih.

ORGANIZACIJA NASTAVE

Na početku nastavne godine bilo bi dobro provesti uvodno provjeravanje da bi se dobile povratne informacije o razini postignutih odgojno-obrazovnih ishoda. Savjetujemo da učenici pišu uvodno provjeravanje neopterećeni te da se provjere ne vrednuju ocjenom. Učitelj/nastavnik samostalno sastavlja uvodne provjere jer najbolje poznaje svoje učenike.

Dobivena informacija o neostvarenim odgojno-obrazovnim ishodima ukazuje na sadržaje koje je potrebno nadoknaditi kroz predmetne kurikule. Rezultati uvodnog provjeravanja služe učiteljima/nastavnicima kao osnovna smjernica pri planiranju poučavanja u sljedećem razdoblju. Ovisno o rezultatima uvodne provjere, potrebno je s učenicima ponoviti i uvježbati sadržaje koji nisu na prihvatljivoj razini, a moguće ih je provesti kroz godišnji kurikulum. Pri ponavljanju i uvježbavanju sadržaja treba pojačano raditi na ishodima u kojima su učenici pokazali slabiju razinu ili neuspjeh.

S rezultatima uvodnog provjeravanja važno je upoznati učenike i roditelje da bi dobili informaciju o razini odgojno-obrazovnih postignuća na početku nastavne godine. Ti bi podaci trebali motivirati učenike na učenje, razvoj vještina, sposobnosti, a roditelje na pružanje podrške kod kuće.

Uvodno provjeravanje se ne ocjenjuje, nego se učenička postignuća analiziraju na individualnoj razini i na razini razrednog odjela. Rezultat uvodne pisane provjere upisuje se u rubriku bilježaka (ostvarenost odgojno-obrazovnih ishoda te postotak uspješnosti ili postignuti bodovi).

Rezultati uvodne provjere pokazatelj su učitelju/nastavniku koje je učenike potrebno odmah uključiti u dopunsku nastavu. Nakon ponavljanja i uvježbavanja nastavnih sadržaja nije potrebno ponavljati pisanu provjeru.

Nakon završenog razdoblja vježbanja i ponavljanja sadržaja prethodnih razreda, potrebno je nastaviti s uobičajenim tematskim planiranjem sukladno kurikulumskim dokumentima.

Poučavanje je potrebno temeljiti na razumljivosti, jasnoći izlaganja i zanimljivosti, prilagođeno dobi koja se poučava. Koristeći različite metode, pristupe, postupke i strategije u procesu učenja i poučavanja osigurava se kombinirano učenje čime se stvara ravnoteža između korištenja digitalnih alata i tiskanih materijala. Uravnoteženim i dobro usmjerenim pristupom kombiniranog učenja kod učenika se sprječava zamor i organizacijska iscrpljenost koja se javlja zbog dugotrajnog učenja na daljinu ili nedigitalnih alata za učenje.

PRAKTIČNA NASTAVA I VJEŽBE

Iskustva tijekom online nastave pokazala su da je razvijanje strukovnih vještina u virtualnom okruženju otežano, a za većinu kvalifikacija i nemoguće. Posebnu pažnju stoga treba posvetiti ponavljanju i provjeravanju ishoda učenja povezanih s teorijskim znanjem potrebnim za izvođenje vježbi i praktičnog rada.

VREDNOVANJE

A) VREDNOVANJE LICEM U LICE

Zakonskim propisima regulirano je vrednovanje koje se temelji na sustavnom praćenju, provjeravanju i ocjenjivanju procesa učenja. Daljnji proces učenja, u smislu osmišljavanja novih aktivnosti učenja, temeljen je na prethodnim rezultatima postignuća učenika.

Pri vrednovanju provjeravaju se sve razine znanja učenika sukladno njihovim kognitivnim sposobnostima. Takvim pristupom vrednovanju, uvažavajući razvojne, kognitivne i emocionalne sposobnosti učenika, omogućava se optimalno ovladavanje ishodima učenja te razvoj svih učeničkih potencijala.

Savjetuje se da učitelji/nastavnici pisane provjere znanja provode sukladno organizaciji nastave temeljeći ispitne zadatke isključivo na prethodnom poučavanju.

U procesu učenja važno je učenicima dati točnu i pravovremenu povratnu informaciju. Potrebno je dodatno poraditi i na identificiranju mehanizama koji osiguravaju jednakost u procesima ocjenjivanja. Na taj način učenici osvješćuju na kojoj su razini usvojili odgojno-obrazovne ishode te su u mogućnosti korigirati svoje učenje u svrhu postizanja što boljih rezultata. Time se još jedanput naglašava važnost provođenja vrednovanja za učenje i vrednovanja kao učenje koje treba dominirati u odnosu na vrednovanje naučenog.

B) VREDNOVANJE U NASTAVI NA DALJINU

Dokimološka pravila vrijede u nastavi licem u lice i u nastavi na daljinu. Vrednovanje je učenicima stresna situacija, a u nastavi na daljinu stres je pojačan zbog objektivnih ili subjektivnih razloga.

Ako su učenici ili učitelji/nastavnici zbog epidemioloških razloga upućeni na održavanje i praćenje nastave na daljinu, za koju se očekuje da neće trajati dulje od 14 dana, predlaže se učenike vrednovati samo formativno. Formativno se vrednovanje mora provoditi svakodnevno jer je učenicima i roditeljima važna povratna informacija o uspješnosti učenikova rada. Sve nastavne materijale koji se daju učenicima potrebno je svakodnevno pregledati i vratiti ispravljene. Učitelji/nastavnici odlučuju autonomno o tehnologiji koju će koristiti.

Potrebno je redovito upisivati bilješke u e-imenik. Bilješke trebaju biti jasne i razumljive učenicima i roditeljima.

Ako se nastava na daljinu provodi dulje vrijeme, potrebno je provesti najavljeno sumativno vrednovanje učenika. Sumativno vrednovanje treba se provoditi uravnoteženom izmjenom pisanog i usmenog provjeravanja.

Za provođenje pisane provjere raspoložemo čitavim nizom digitalnih alata koji omogućavaju kreiranje digitalnih pisanih provjera. Valja napomenuti da se digitalna pisana provjera mora temeljiti na svim dokimološkim pravilima koja vrijede za pisane provjere u tiskanom obliku. Koristeći digitalne alate za provedbu pisane provjere znanja učenika, učitelj/nastavnik i učenik će dobiti povratnu informaciju o uspješnosti svog rada odmah po predaji rada. To je prednost pisanja digitalne provjere u odnosu na onu koju rješavamo na tiskanom predlošku.